

Czy Puszcza Białowieska potrzebuje dedykowanej ustawy? Co może się zmienić dzięki nowym rozwiązaniom? Jak w oparciu o markę UNESCO wypromować region? Odpowiadamy na najczęstsze pytania o projekt ustawy o obiekcie UNESCO Puszcza Białowieska:

1 Czy potrzebujemy ustawy dedykowanej Puszczy Białowieskiej?

Puszcza Białowieska to jedyny w Polsce obszar światowego dziedzictwa UNESCO, który znajduje się i w Białowieskim Parku Narodowym i na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe. To instytucje o sprzecznych interesach, co pokazała masowa, nielegalna wycinka z 2017 r. Potrzebujemy ustawy, która wprowadzi w życie spójny system zarządzania Puszcżą Białowieską (jedna instytucja) i umożliwi ochronę wyjątkowej wartości na całym obszarze tego lasu z korzyścią dla mieszkańców i regionu.

2 Czy projekt jest ostateczny?

Projekt nie jest ostateczny i stanowi punkt wyjścia do dyskusji o potrzebach mieszkańców, samorządów i ochrony przyrody Puszczy. Zamiast torpedowania, warto wykorzystać tocząca się dyskusję tak, by jak najlepiej zadbać o rozwój społeczny i gospodarczy regionu.

Projekt, żeby stać się wiążącym, będzie musiał przejść pełną ścieżkę legislacyjną.

3 Kto przygotował projekt?

Projekt to propozycja przygotowana przez przedstawicieli Senatu we współpracy z naukowcami, przyrodnikami i prawnikami. Projekt ustawy został zaprezentowany 13.02.2024 r. podczas Senackiej Komisji Klimatu i Środowiska i zostanie przekazany ministerstwu do dalszego procedowania.

4 Jaką zmianę w zarządzaniu Puszcżą Białowieską przewiduje?

Projekt zakłada ustanowienie jednego zarządcy, wspólnego dla całego obszaru Puszczy zamiast dwóch różnych, o przeciwstawnych interesach (Białowieski Park Narodowy, który chroni Puszcze i Lasy Państwowe, które chcą kontynuować pozyskiwanie drewna). Ustawa umożliwi ochronę wyjątkowej wartości na terenie całej Puszczy z uwagi na wyeliminowanie gospodarki leśnej i łowieckiej z terenów Skarbu Państwa. Jednocześnie zagwarantuje dostępność obiektu dla ludzi oraz przekazywanie środków finansowych, pochodzących z ochrony i udostępniania Puszczy, samorządom.

5 Czy ustawa rozszerza granicę Białowieski Park Narodowy na teren całej Puszczy?

Projekt nie rozszerza Białowieskiego Parku Narodowego ale harmonizuje ochronę całego obszaru Puszczy Białowieskiej przez wprowadzenie jednego zarządcy (obiekt światowego dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska) na podstawie regulacji wynikających z przyjętych przez Polskę w 1979 r. przepisów Konwencji UNESCO.

6 Czy to prawda, że ustawa spowoduje wywłaszczenia?

To nieprawda. Ustawa dotyczy wyłącznie gruntów Skarbu Państwa. Zgodnie z projektem Obiekt powoływany jest wyłącznie w granicach Białowieskiego Parku Narodowego i 3 puszczańskich nadleśnictw. Ustawa nie ingeruje we własność prywatną i gminną. Podobne przepisy funkcjonują już obecnie dla Białowieskiego Parku Narodowego i wynikają z przepisów ustawy o ochronie przyrody (art. 7 ustęp 2). Nie powoduje to żadnych wywłaszczeń.

7 Czy nowa ustawa otworzy Puszcze Białowieską na ludzi?

Tak. Projekt ustawy zapewnia dostęp do Puszczy Białowieskiej zarówno mieszkańcom jak i turystom. Lasy Państwowe zamknęły 2/3 Puszczy pod groźbą kar za wejście do lasu. Nowa ustawa to zmieni zapewniając swobodny ruch turystyczny (na terenie] BPN po szlakach), a mieszkańcy będą mieli gwarancję dostępu do grzybów i jagód.

8 Czy w oparciu o markę UNESCO można wypromować region Puszczy Białowieskiej?

Jednym z priorytetów ustawy jest stworzenie z Puszczy Białowieskiej mocnej marki UNESCO. Na funkcjonowanie obiektu trafi co roku 225 mln zł. Dla porównania dochody puszczańskich gmin Białowieża, Hajnówka i Narewka zaplanowane na 2024 r. to ok. 124 mln zł. Taka kwota stworzy z Puszczy Białowieskiej prężnie działający, atrakcyjny i wypromowany ośrodek turystyczny i umożliwi ochronę przyrody.

9 Jakie korzyści finansowe przyniesie projekt?

Obiekt UNESCO Puszcza Białowieska wesprze samorządy finansowo - zamiast 100% stawki podatku leśnego otrzymywanego z nadleśnictw, otrzymają 150% tej stawki. Nowością jest gwarancja przekazywania samorządom 50% wpływów ze sprzedaży biletów. Gdyby Puszczę odwiedziła choć połowa turystów co TPN, puszczańskie gminy mogłyby liczyć na dodatkowe 6 mln zł każdego roku. Im bardziej wypromowana Puszcza tym więcej wpływów z turystyki, które gminy będą mogły wykorzystywać na inwestycje podnoszące jakość życia mieszkańców.

10 Co stanie się z leśnikami?

Nadleśnictwa przestają pełnić swoje funkcje, ale ustawa gwarantuje leśnikom zatrudnienie - albo w okolicznych nadleśnictwach albo w obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO, z zachowaniem dotychczasowej pensji. Jednocześnie ustawa podnosi wynagrodzenia 100 pracowników Białowieskiego Parku Narodowego, ponieważ ochronie Puszczy musi być sprawiedliwa społecznie.